Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2024. – Т. 50. – С. 20-31
DOI: 10.31861/mhpi2024.50.20-31

Modern Historical and Political Issues: Journal in Historical & Political Sciences. – Chernivtsi: Chernivtsi National University, 2024. – Volume. 50. – pp. 20-31
DOI: 10.31861/mhpi2024.50.20-31

УДК 339.92(47:55):351.862.4

Андрій Моренчук[1], Іван Хомич[2]

Російсько-іранське співробітництво як загроза національній та глобальній безпеці

Доведено, що співпраця між Російською Федерацією та Ісламською Республікою Іран створювала нові загрози регіональній і глобальній безпеці, ускладнюючи ситуацію на російсько-українському фронті. Аргументовано, що військово-технічне партнерство змінило характер двосторонніх відносин: Іран постачав безпілотники, боєприпаси та розглядав можливість передачі балістичних ракет, тоді як Росія забезпечувала Іран засобами ППО, авіацією, радарами та кібертехнологіями. Встановлено, що війна послабила міжнародний контроль над ядерною програмою Ірану, яка стала більш розвинутою. Також проаналізовано досвід обходу міжнародних санкцій спільними зусиллями двох країн та перспективи розвитку Міжнародного транспортного коридору "Північ – Південь" (INSTC). Окремо виділяються проблеми і можливості подальшого співробітництва між Іраном та Росією.

Ключові слова: Ісламська Республіка Іран, Російська Федерація, «Спільний всеосяжний план дій» (JCPOA), військове співробітництво, стратегічне партнерство, безпілотники, ядерна програма, санкції, «Міжнародний транзитний коридор Північ – Південь» (INSTC), російсько-українська війна.

Andriy Morenchuk[1], Ivan Khomych[2]

Russian-Iranian Cooperation as a Threat to National and Global Security

Key directions and features of cooperation between the Russian Federation and the Islamic Republic of Iran are highlighted. The main focus is on military-technical cooperation, which is an additional factor complicating the situation on the Russian-Ukrainian front and creating new threats to regional and global security. It is emphasized that before the start of Russia's full-scale war against Ukraine, Iran was more dependent on Russia's military technologies, but Iran's supply of drones, which play an important role in the conflict, significantly changed the nature of bilateral relations, turning them into a "full-fledged defense partnership". Iran also provides artillery shells, small arms ammunition and is considering the transfer of short-range ballistic missiles. Russia, in turn, provides Iran with military electronics, air defense equipment, attack helicopters, combat aircraft and radars, and Russian cyber technologies are of interest to Iran. Cooperation is also expanding in the space sphere. Analyzes how the war affects the development of Iran's nuclear program. It is emphasized that the Russian-Ukrainian war has significantly weakened international efforts to control Iran's nuclear program, which has become more advanced and less controlled since the Russian invasion. The experience of circumventing international sanctions by the joint efforts of the two countries and the prospects for the development of the International Transport Corridor "North-South" (INSTC) are also considered. Problems and opportunities for further cooperation between Iran and Russia are highlighted separately. In general, it is stated that the deepening of the military partnership between

[1] Кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу факультету міжнародних відносин, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна.
Candidate of historical sciences, associate professor, Department of the International Communications and Political Analysis of Faculty of International Relations, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine.
E-mail: Morenchuk.Andriy@vnu.edu.ua; https://orcid.org/0000-0002-2394-9046.

[2] Аспірант факультету міжнародних відносин, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна.
Postgraduate student, Department of the International Communications and Political Analysis of Faculty of International Relations, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ukraine.
E-mail: Khomych.Ivan@vnu.edu.ua.

© 2024 Andriy Morenchuk, Ivan Khomych. Published by Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (CC BY 4.0).

Moscow and Tehran contributes to the prolongation of the conflict in Ukraine. At the same time, Russia could change the balance of power in the Middle East by providing new military aid to Iran, supporting its nuclear ambitions and fueling the escalation in Syria.

Keywords: Islamic Republic of Iran, Russian Federation, «Joint Comprehensive Plan of Action» (JCPOA), military cooperation, strategic partnership, drones, nuclear program, sanctions, «International North-South Transit Corridor» (INSTC), Russian-Ukrainian war.

Постановка наукової проблеми та її значення. Посилення військово-політичного та військово-технічного співробітництва між Росією та Ісламською Республікою Іран у контексті війни в Україні викликає серйозне занепокоєння як серед експертів, так і в керівництві світових держав. Це партнерство створює додаткові виклики для України та її національної безпеки, а також збільшує загрози на регіональному й глобальному рівнях. Враховуючи такі тенденції, дослідження ірано-російських відносин стає важливим науковим завданням, що потребує уваги для глибшого розуміння можливих наслідків для міжнародної безпеки.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Відносини Росії з Іраном як загрозу регіональній та глобальній безпеці досліджували такі фахівці, як Д. Баймен і К. Поллак[3], М. Ейсенстадт[4], Е. Геранмайє, Н. Гражевскі[5] та Г. Тазміні[6]. Зокерма, Е. Геранмайє та Н. Гражевскі відмічають, що поглиблення військового партнерства Москви та Тегерану сприяє затягуванню конфлікту в Україні, тоді як Росія може змінити баланс сил на Близькому Сході, надаючи нову військову допомогу Ірану, підтримуючи його ядерні амбіції та розпалюючи ескалацію в Сирії. Вони також прогнозують, що ця співпраця може ще більше інтенсифікуватися в найближчий період. В дисертаційному дослідженні А Моренчука[7] відносини між Москвою та Тегераном розглядаються в контексті загрози безпеки Японії та України.

Формулювання мети і завдань статті. У контексті російсько-української війни важливою науковою проблемою є дослідження зв'язків Російської Федерації з країнами, які здатні зміцнити її військовий, економічний та технологічний потенціал, а також визначення нових загроз як на регіональному, так і на глобальному рівнях. Однією з таких країн, безумовно є Ісламська Республіка Іран. Ключовими завданнями є: аналіз передумов розвитку російсько-іранських відносин; виділення основних напрямів співробітництва Москви та Тегерану; визначення загроз, які породжує російсько-іранське зближення; окреслення проблем, з якими стикається російська та іранська сторона в налагодженні двостороннього партнерства.

Виклад основного матеріалу. Війна в Україні спричинила безпрецедентний рівень російсько-іранської співпраці у військовій, економічній та політичній сферах. Протягом останнього десятиліття Москва діяла обережно у відносинах з Тегераном, щоб не загострювати відносини із Заходом та Ізраїлем. Проте через війну з Україною та розрив зв'язків із Заходом, Іран став одним із найближчих союзників Росії. Ця нова геополітична реальність викликає занепокоєння.

За кілька тижнів до початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну президент Ірану Е. Раїсі та В. Путін обговорили завершення підготовки двадцяти-річної угоди про поглиблення співпраці у всіх сферах. Активізація відносин між Росією та Іраном збіглася з небажанням Тегерану нормалізувати відносини із Заходом, оскільки Іран зазнав кількох невдач у цьому напрямку. Однією з них стала ядерна угода 2015 року, відома як Спільний всеосяжний план дій (JCPOA). Після виходу адміністрації Д. Трампа з угоди у 2018 році європейські країни

[3] Byman, D., Pollack, K. M. (2023). The Persian-Russian Connection. *Lawfare*. Available from: https://www.lawfaremedia.org/article/the-persian-russian-connection.

[4] Eisenstadt Michael. (2004). Russian Arms and Technology Transfers to Iran:Policy Challenges for the United States. *Arms Control Assotiation*. Available from: https://www.armscontrol.org/act/2001-03/iran-nuclear-briefs/russian-arms-technology-transfers-iranpolicy-challenges-united.

[5] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

[6] Tazmini, G. (2021). Russia and Iran – a strategic alliance or something more? LSE. *The London School of Economics and Political Science*. Available from: https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/politics/russia-and-iran-a-strategic-alliance-or-something-more.

[7] Моренчук, А.А. (2024). *Безпекові аспекти міжнародних відносин України та Японської Держави в контексті російсько-української війни.* Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії. Луцьк. Режим доступу: https://www.uacademic.info/ua/document/0824U002890.

не змогли підтримати економічні відносини з Іраном, а адміністрація Дж. Байдена не продемонструвала рішучості у напрямі швидкого відновлення JCPOA. Ситуація загострилася в липні 2022 року, коли розвідка США заявила, що Іран планує поставити бойові дрони Росії, а також після жорсткого придушення протестів в Ірані, які почалися у вересні 2022 року[8].

Наразі Іран потребує союзника, якому може довіряти і Росія підходить на цю роль, оскільки здатна забезпечити широкий спектр озброєнь, яких гостро потребує Тегеран. Крім того, Росія має вагомий дипломатичний вплив як постійний член Ради Безпеки ООН. Спільне відкидання демократичних принципів та прав людини також об'єднує ці країни.

До повномасштабного вторгнення Росії в Україну у відносинах між Москвою і Тегераном у військовій сфері домінувала модель «патрон-клієнт», де Росія, як патрон, постачала військову техніку Ірану. Однак постачання Іраном безпілотників, які відіграють ключову роль у війні з Україною, докорінно змінило ці відносини, перетворивши їх на «повноцінне оборонне партнерство»[9].

Військовий обмін між Іраном і Росією посилився після їхньої співпраці під час громадянської війни в Сирії, хоча він залишався обмеженим. Попри спільні дії в Сирії, Росія не продавала Ірану передові види озброєнь, такі як сучасні винищувачі і не змогла протидіяти спробам США примусити Тегеран до нової ядерної угоди. Для Росії ці відносини були способом зміцнити свій вплив на світовій арені, маневруючи між пропозиціями продажу зброї Ірану і поступками під тиском США та Європи, зокрема щодо санкцій за її агресію проти Грузії у 2008 році, України у 2014 році, а також репресії всередині країни та вбивства опонентів за кордоном[10].

Військові контакти, налагоджені під час сирійського конфлікту, ймовірно, сприяли тому, що Росія та Іран швидше організували передачу безпілотників і боєприпасів, які РФ використовує у війні в Україні. У жовтні 2022 року Президент України В. Зеленський заявив, що Росія намагалася придбати в Ірану щонайменше 2400 безпілотників[11].

Після численних заперечень, у листопаді 2022 року іранська влада визнала, що ніби невелика кількість безпілотників була передана Росії ще до початку війни. Однак Тегеран і далі заперечує систематичну військову підтримку Росії у війні з Україною.

Перша партія іранських дронів була доставлена Росії в серпні 2022 року. Це були дрони-камікадзе «Shahed-131/136», які вибухають при ударі в ціль, та більш складний «Mohajer-6», призначений для збору розвідувальної інформації й використання високоточних боєприпасів. Наприкінці грудня 2023 року речник Повітряних сил ЗСУ Ю. Ігнат заявив, що з вересня 2022 року Росія запустила проти України майже 3800 ударних дронів, із яких українські військові збили близько 3000[12].

Росія зіткнулася з серйозними труднощами у виробництві достатньої кількості ракет для підтримки своїх бойових дій в Україні. У цьому контексті іранські безпілотники стали ключовими в заповненні цієї прогалини. Іран розпочав інвестування в недорогі дрони ще під час війни з Іраком у 1980-х роках. Це було частково зумовлено потребою компенсувати слабкість своїх військово-повітряних сил, які через західні санкції не могли підтримувати парк літаків, переважно американського виробництва. Іранська програма безпілотників виявилася дуже успішною, про що свідчить використання дронів у нападі на нафтову інфраструктуру Саудівської Аравії у 2019 році[13].

---

[8] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

[9] Там само.

[10] Byman, D., Pollack, K. M. (2023). The Persian-Russian Connection. *Lawfare*. Available from: https://www.lawfaremedia.org/article/the-persian-russian-connection.

[11] Зеленський на G7: Росія замовила в Ірану 2400 «шахедів», на кордон Білорусі потрібні спостерігачі. (2022). *BBC NEWS Україна*. Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/news-63219025.

[12] Собенко, Н. (2023). РФ випустила по Україні близько 3800 дронів-камікадзе – Ігнат. *Суспільне. Новини.* Режим доступу: https://suspilne.media/651298-rf-vipustila-po-ukraini-blizko-3800-droniv-kamikadze-ignat/.

[13] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

Згідно зі звітом британської організації «Conflict Armament Research» (CAR) щодо іранських дронів, збитих в Україні, виявлено, що в їхніх системах містяться численні компоненти, вироблені американськими, європейськими та азіатськими компаніями у 2020-2021 роках. Ці компоненти широко доступні, оскільки використовуються як у військових, так і в комерційних цілях. У звіті також зазначено, що Іран і Росія почали накопичувати компоненти для безпілотників ще до початку повномасштабної війни в Україні[14]. CAR також повідомила про виявлення китайських деталей, вироблених у 2023 році, в іранських дронах, які Росія використовує в Україні. Окрім того, Росія почала виробляти власну версію безпілотника «Shahed-136»[15].

Українські військові повідомляють, що більшість повільних іранських безпілотників було збито. Через гучний звук їхніх двотактних карбюраторних двигунів в Україні їх прозвали «мопедами». Ці дрони рухаються повільно, але несуть на борту 30-40 кг вибухівки. Проте, незважаючи на їхні обмеження, іранські безпілотники надають Росії три важливі переваги. По-перше, вони є дешевим засобом для виснаження українських систем протиповітряної оборони перед запуском крилатих ракет. По-друге, знищення таких дронів для України є значно дорожчим, ніж їхнє виробництво: вартість одного безпілотника «Shahed» становить близько 20 тис дол., а знищення обходилося від 140 до 500 тис дол. Спочатку це стало серйозною проблемою, поки українські сили не вдосконалили свої навички з їхнього відстеження та збиття. По-третє, ці безпілотники можуть стати ще більш ефективними, якщо Росія та Іран продовжать співпрацю щодо їх удосконалення.

У лютому 2024 року «Wall Street Journal» повідомив про переговори між двома країнами щодо спільного будівництва заводу в Татарстані для виробництва більш просунутих іранських безпілотників. За даними американської розвідки, цей завод може почати роботу вже на початку 2024 року, і його потужності дозволять виготовляти набагато більше дронів, ніж Іран поставляв Росії раніше[16]. В ніч на 2 квітня 2024 року Україна завдала удару по двох об'єктах у Татарстані, серед яких був завод із виробництва «Шахедів» у місті Єлабуга[17]. Журналісти «Медузи» повідомляють, що на цьому заводі працювали студенти місцевого коледжу в умовах примусу, а внаслідок удару загинули іранські інженери, які займалися модернізацією безпілотників. Ще восени 2022 року з'явилася інформація про загибель десяти іранських інструкторів в Україні, які навчали російських військових керувати дронами[18].

Згідно з документами, опублікованими «Washington Post», Іран отримає від Росії понад 1 мільярд доларів США за спільне виробництво безпілотників у Татарстані. Через нестабільність російського рубля було домовлено, що розрахунки здійснюватимуть у доларах або золотом[19].

Постачання зброї з Ірану до Росії не обмежується лише безпілотниками. У квітні 2023 року «Wall Street Journal» повідомив, що Іран надіслав до Росії понад 300 тис артилерійських снарядів та мільйон набоїв для стрілецької зброї[20]. У грудні 2023 року США також заявили, що Іран розглядає можливість передати Росії сотні балістичних ракет малої дальності (СРБМ), оскільки Росія, ймовірно, вичерпала свій запас таких ракет. Хоча іранські ракети менш точні,

[14] Dissecting Iranian drones employed by Russia in Ukraine. Ukraine Field Dispatch. (2022). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/7a394153c87947d8a602c3927609f572.

[15] Documenting the domestic Russian variant of the Shahed UAV. Ukraine Field Dispatch. (2023). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/d3be20c31acd4112b0aecece5b2a283c.

[16] A plant for the production of Shaheds is being built in Russia, and no one has imposed sanctions yet. (2023). *FrontNews. Ukraine.* Available from: https://frontnews.eu/en/news/details/69451.

[17] Андаліцька, І. (2024). Добрі результати: у розвідці оцінили удар по заводу зі збирання «шахедів» у Татарстані. *УНІАН* : *інформаційне агенство.* Режим доступу: https://www.unian.ua/war/ataka-na-tatarstan-v-gur-rozpovili-pro-rezultati-udaru-12594399.html.

[18] Гуйван, О. В (2022). Україні загинули 10 іранських інструкторів, які навчали росіян керувати дронами-камікадзе. *Суспільне. Новини*. Режим доступу: https://suspilne.media/300348-v-ukraini-jmovirno-zaginuli-10-iranskih-instruktoriv-aki-navcali-rosian-keruvati-dronami-kamikadze/.

[19] Bennet, D., Ilyushina, M. (2023). Inside the Russian effort to build 6,000 attack drones with Iran's help. *The Washington Post*. Available from: https://www.washingtonpost.com/investigations/2023/08/17/russia-iran-drone-shahed-alabuga/.

[20] The Iran-Russia Military Axis. (2023). *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/iran-russia-ukraine-israel-hamas-vladimir-putin-military-aid-6b9ed2f5.

ніж російські, вони можуть суттєво допомогти російським силам, оскільки їх важче перехопити, ніж безпілотники.

У лютому 2024 року «Reuters» повідомив, що Іран поставив до Росії 400 балістичних ракет малої дальності типу «Fateh-110» з дальністю до 700 км. Вже відбулося чотири поставки цих ракет з січня 2024 року, а ще більше планується[21]. У березні 2024 року країни G7 попередили Іран про можливі нові санкції, якщо він не відмовиться від угоди щодо постачання ракет до Росії[22].

Зі свого боку Росія надає Ірану військову електроніку, системи ППО, ударні вертольоти та радари. У вересні 2023 року іранське агентство «ISNA» повідомило, що ВПС Ірану отримали російський навчально-бойовий літак «Як-130», який допоможе іранським пілотам підготуватися до керування більш сучасними винищувачами. Також розглядається можливість передачі Росією винищувачів «Су-35», що може значно зміцнити військовий потенціал Ірану. США висловили стурбованість щодо того, що Росія проводить навчання іранських пілотів[23].

Є ймовірність, що винищувачі «Су-35» можуть бути поставлені в майбутньому як оплата за іранські безпілотники або інше озброєння. Ні західні, ні російські, ні іранські офіційні джерела не надають інформації про те, скільки Росія вже заплатила за військові дрони, отримані від Ірану. Проте є дані, що Росія передала Ірану 6 млрд дол. готівкою за безпілотники. У листопаді 2022 року «Sky News» повідомив, що в обмін на іранські дрони російські літаки в серпні доставили до Тегерана значну суму готівки, а також британську протитанкову ракету «NLAW», американські ракети «Javelin» і «Stinger». Іран може використати отримані знання від цього західного обладнання для вдосконалення власного виробництва зброї[24]. Також експерти стурбовані можливим постачанням Росією систем протиповітряної оборони «С-400» Ірану, що значно посилить здатність країни захищати свою ядерну інфраструктуру та інші стратегічні об'єкти від можливих атак.

Іран також проявляє інтерес до російських кібернетичних технологій. Цей аспект закріплено в угоді про інформаційну безпеку, підписану між двома країнами у листопаді 2020 року. Співпраця в кіберпросторі дозволяє урядам Росії та Ірану ефективніше боротися з внутрішніми загрозами, включаючи протести. У березні 2024 року «Wall Street Journal» повідомив, що Росія надала Ірану значне оновлення цифрових можливостей, включно з потужним програмним забезпеченням для спостереження, яке може бути використане для організації руйнівних кібератак. Американські офіційні особи вважають, що Іран використовує це російське ПЗ для придушення протестів, зокрема шляхом уповільнення інтернет-трафіку та зв'язку, а також для ідентифікації та затримання учасників демонстрацій[25].

У 2021 році Росія передала Ірану супутник «Канопус-В» (Хайям), що суттєво розширив потенціал країни у сфері збору розвідувальної інформації. Запуск ще одного супутника російського виробництва в серпні 2022 року продемонстрував зростаючу співпрацю обох країн у космосі та в галузі розвідки. Цей проєкт викликав занепокоєння в Ізраїлі та США через можливе вдосконалення систем наведення іранських ракет[26]. Попри це, через три дні після запуску

[21] Богданьок, О. (2024). Reuters: Іран надіслав Росії потужні балістичні ракети класу «земля-земля». Що кажуть у ГУР і ПС ЗСУ. *Суспільне. Новини*. Режим доступу: https://suspilne.media/689786-iran-nadav-rosii-potuzni-balisticni-raketi-klasu-zemla-zemla-reuters/.

[22] Madhani, A. (2024). U.S., G7 allies warn Iran to back off deal to provide Russia ballistic missiles or face new sanctions. *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/us-g-7-allies-warn-iran-to-back-off-deal-to-provide-russia-ballistic-missiles-or-face-new-sanctions.

[23] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

[24] Haynes, D. (2022). Russia flew €140m in cash and captured Western weapons to Iran in return for deadly drones, source claims. *Sky News*. Available from: https://news.sky.com/story/russia-gave-eur140m-and-captured-western-weapons-to-iran-in-return-for-deadly-drones-source-claims-12741742.

[25] Lieber, D., Faucon, B., Amon, M. (2023). Russia Supplies Iran With Cyber Weapons as Military Cooperation Grows. *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/russia-supplies-iran-with-cyber-weapons-as-military-cooperation-grows-b14b94cd.

[26] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Op. cit.

міністр інформаційно-комунікаційних технологій Ірану І. Зарепур оголосив, що Іран планує спільно з Росією створити ще три подібні супутники.

Іран, враховуючи війну Росії проти України, отримує важливі знання і досвід прямо із зони бойових дій. Росія може надавати Ірану секретну інформацію щодо українських систем ППО та ефективності західної військової техніки.

Для Росії у нинішніх умовах особливо цінним є більш ніж 40-річний досвід Ірану в обході міжнародних санкцій. Після запровадження санкцій у зв'язку з війною в Україні Росія активізувала зусилля щодо подолання цих обмежень, співпрацюючи з Іраном у створенні альтернативних банківських механізмів і просуваючи дедоларизацію міжнародної торгівлі. Для захисту від можливого відключення від системи «SWIFT» Центральний банк Росії розробив власну систему обміну фінансовими повідомленнями під назвою «SPFS». Із 2016 року Росія успішно просунулася у використання інших валют замість долара у своїх операціях з Іраном, КНР та Венесуелою[27].

У січні 2022 року іранські ЗМІ повідомили, що Росія та Іран напряму об'єднали свої банки через міжбанківську угоду, обходячи «SWIFT». У серпні було оголошено про запуск обміну ріал-рубль для дедоларизації торгівлі між країнами. Пізніше, у грудні 2022 року, один із найбільших російських банків порушив санкції США, здійснивши платежі в іранських ріалах. У травні 2023 року російський банк «ВТБ» відкрив своє перше представництво в Тегерані, щоб уникати західних платіжних систем, таких як «VISA» та «MASTERCARD», які не працюють у Росії та Ірані через міжнародні санкції[28].

Росія та Іран посилили свої двосторонні банківські зв'язки, однак поки що їм не вдалося створити модель для їх широкомасштабного використання. Основна причина цієї невдачі полягає у низькій ліквідності рубля та ріала на світових валютних ринках. Іранські та російські банки можуть підтримувати невеликі інвестиційні проекти, такі як розвиток портів і залізниць, але для реалізації більших проектів необхідні великі банки з Китаю та ОАЕ. Однак ці банки не поспішають брати участь у таких ініціативах, оскільки не хочуть ризикувати втратою доступу до фінансування з боку США.

З лютого 2022 року Росія збільшила обсяги двосторонньої торгівлі з Іраном на 20 % порівняно з попереднім роком, досягнувши рівня 5 млрд дол. За даними МВФ, загальний обсяг торгівлі за цей період становив 2,4 млрд дол. Однак ця сума не включає торгівлю нафтою та військовими товарами, деталі яких Росія та Іран не розголошують. Зараз Росія є найбільшим іноземним інвестором в Ірані, вклавши 2,76 млрд доларів США у період з березня 2022 року по березень 2023 року (іранський фінансовий рік)[29]. Значна частина російсько-іранської торгівлі включає продукти харчування, які не підпадають під санкції США.

Росія та Іран також підписали низку нових угод, спрямованих на забезпечення один одного альтернативами західному імпорту. Зокрема, Іран допомагає Росії у постачанні автозапчастин, газових турбін та у підтримці обслуговування російських літаків[30].

Іран вже давно намагається залучити інвестиції у розвиток транзитних маршрутів, які б з'єднали Росію з Азією. Каспійське море та «Міжнародний транзитний коридор Північ – Південь» (INSTC) мають потенціал забезпечити автомобільне, залізничне та морське сполучення на всьому шляху від Північної Росії до Індії. Ці маршрути можуть стати ключовими для збільшення експорту російської сільськогосподарської, нафтохімічної продукції, техніки та добрив на великі азіатські ринки[31].

INSTC об'єднує Росію з Індією та азіатськими ринками за допомогою сухопутних, морських та залізничних шляхів, а Іран відіграє вирішальну роль у цій логістиці (Рис. 1). Це дозволяє Росії та Ірану диверсифікувати свої економіки від західних ринків після санкцій. Проте, з мо-

[27] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Op. cit.
[28] Russian VTB Bank Denies Launch In Iran. (2023). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202306128634.
[29] Russia Invested $2.7 Billion In Iran During Ebrahim Raisi's Term. (2024). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202402065287.
[30] Russia / Iran. (2022). *OEC*. Available from: https://oec.world/en/profile/bilateral-country/rus/partner/irn.
[31] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

Рис. 1. Міжнародний транспортний коридор Північ – Південь (INSTC) [32]

менту запуску коридору понад два десятиліття тому, його розвиток був обмежений через брак інвестицій та санкції проти Ірану.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну, бачення Росією цього проєкту змінилося. Внаслідок західних санкцій та зростаючого економічного співробітництва з Китаєм, Південно-Східною Азією та Перською затокою, російський уряд став більш активно вирішувати логістичні проблеми. Залізнична лінія Решт – Астара є ключовим елементом INSTC, і у травні 2023 року Володимир Путін та іранський президент Ебрагім Раїсі підписали угоду про її будівництво[33].

Євразійський банк розвитку оцінює, що завершення інфраструктури INSTC потребуватиме понад 26 млрд доларів США додаткових інвестицій. Однак залишається невідомим, чи зможуть або захочуть Росія, Індія чи Китай виділити такі ресурси. Індія, як один із засновників INSTC, висловлює інтерес до інвестицій в іранський порт Чабахар, але тиск з боку США, що обмежує цей процес, уповільнює прогрес. Водночас успішне залучення інвестицій може дати INSTC великий потенціал для обходу західних санкцій і сприяти розвитку міжнародної торгівлі для Росії та Ірану[34].

Вже зараз видно результати: у 2022 році торгівля через INSTC зросла на 350 %. Іран сподівається, що повноцінний запуск маршруту відбудеться до 2025 року, і передбачає, що транзитний сектор може стати більш прибутковим для країни, ніж нафтова промисловість[35].

[32] Map of International North South Transport Corridor (INSTC). (2020). *ResearchGate*. Available from: https://www.researchgate.net/figure/Map-of-International-North-South-Transport-Corridor-INSTC_fig3_343796661.
[33] Sidhu, A. (2023). Backgrounder: International North-South Transport Corridor (INSTC). *Geopolitical Monitor*. Available from: https://www.geopoliticalmonitor.com/backgrounder-international-north-south-transport-corridor-instc/.
[34] Там само.
[35] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Op. cit.

Однак співпраця між Росією та Іраном стикається з певними труднощами. Так, хоча політичні перешкоди здебільшого подолано, залишаються технічні проблеми. У Ірана обмежені фінансові ресурси, а Росія, через свій пріоритет на забезпечення війни в Україні, не зможе вчасно виробляти необхідне Ірану обладнання. Це відсуває зовнішні поставки на другий план і, відповідно, обмежує перспективи двостороннього економічного співробітництва.

Розширення військової співпраці між Росією та Іраном має також і стратегічні обмеження. Росія стурбована можливістю, що в майбутньому Іран може змінити свій політичний курс і розвивати відносини із Заходом. У такому випадку Росія не хотіла б, щоб Іран мав доступ до її військових технологій та обладнання. Крім того, формалізація військового союзу з Іраном могла б ускладнити відносини Москви з іншими важливими гравцями, зокрема Саудівською Аравією.

Іран, зі свого боку, вбачає у війні в Україні можливості для демонстрації своїх військових технологій, зокрема безпілотників, що відкриває потенційні ринки в Африці та Південній Америці. Таким чином, Іран отримує можливість «рекламувати» свої розробки в реальних бойових умовах.

Ще одним важливим наслідком війни є ослаблення міжнародних зусиль щодо стримування іранської ядерної програми. Від часу повномасштабного вторгнення Росії в Україну програма Ірану значно просунулася і стала менш контрольованою. Зараз Іран здатен швидко виготовити матеріал для ядерної зброї і його потужності дозволяють виробляти збройовий уран у значних кількостях.

Зміни в оцінках ядерної програми Ірану є значними, порівняно з 2018 роком, коли після виходу США з ядерної угоди (JCPOA) Ірану знадобилося б близько року для виготовлення необхідного матеріалу для однієї ядерної бомби[36]. На сьогодні цей період скоротився до менше тижня. За підрахунками, Іран має достатньо ресурсів для виготовлення шести одиниць ядерних боєголовок щомісяця. Через п’ять місяців виробництва збройового урану цього може вистачити вже на дванадцять таких зарядів. Крім того, він вже володіє різними системами доставки, включно з можливістю запускати ядерні ракети[37].

Росія історично відігравала роль посередника між Іраном і Заходом у питанні ядерної програми. У 2021 році Москва навіть підтримувала переговори адміністрації Дж. Байдена щодо відновлення JCPOA. Однак після початку війни в Україні Росія змінила свою позицію і стала підтримувати ядерні проєкти Ірану. У березні 2022 року Росія зірвала переговори щодо відновлення JCPOA, вимагаючи гарантій, що західні санкції не обмежуватимуть її співпраці з Іраном[38].

Крім того, Росія захистила Іран від міжнародного тиску, зокрема з боку МАГАТЕ. Так, коли в червні 2022 року МАГАТЕ ухвалило резолюцію, що закликала Іран до співпраці та допуску інспекцій до трьох незаявлених ядерних об’єктів, Росія відкинула цю резолюцію. Вона також не засудила відключення Іраном камер МАГАТЕ на його ядерних об’єктах, натомість звинувативши агентство у провокаціях[39]. Ці дії Росії свідчать про зростаючу підтримку Ірану в умовах міжнародних санкцій і ескалації геополітичної напруги.

У Росії існують два підходи щодо ядерної програми Ірану і їх підтримують різні політичні групи. Перша група вважає, що тісні відносини з Іраном є важливішими, ніж запобігання його ядерним амбіціям. Ця думка здебільшого поширена серед частини апарату державної безпеки. Вони переконані, що проросійський Іран надасть Москві стратегічні переваги в довгостроковій перспективі. Важливою також є думка, що Іран, залишаючись під санкціями Заходу, буде зму-

[36] Babb, C. (2023). Iran Could Make Fuel for Nuclear Bomb in Less Than 2 Weeks, Milley Says. *Voanews*. Available from: https://www.voanews.com/a/iran-could-make-fuel-for-nuclear-bomb-in-less-than-2-weeks-milley-says-/7019023.html

[37] Albright, D. (2024). How quickly could Iran make nuclear weapons today? Reports. *Institute For Science and International Security*. Available from: https://isis-online.org/isis-reports/detail/how-quickly-could-iran-make-nuclear-weapons-today.

[38] Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Op. cit.

[39] IAEA Board passes resolution ordering Iran to cooperate with probe. (2022). *Middle East Monitor*. Available from: https://www.middleeastmonitor.com/20221117-iaea-board-passes-resolution-ordering-iran-to-cooperate-with-probe/.

шений підтримувати російські інтереси, зокрема в Україні. Деякі навіть розглядають ядерну зброю Ірану як фактор, що підриває глобальну систему, в якій домінують США.

Друга група, яка представляє офіційну позицію Москви, підтримує неядерний статус Ірану. Її представники вважають, що стримування поширення ядерної зброї є більш важливим для регіональної стабільності та безпеки Росії. Вони наполягають на відновленні Спільного всеохоплюючого плану дій (JCPOA), що дозволить уникнути гонки озброєнь на Близькому Сході та зменшить ризик військових дій проти Ірану.

Однак, у міру того, як війна в Україні затягується і Росія все більше покладається на військову підтримку Ірану, вірогідність того, що перша група набуде більшого впливу, зростає. Спільні військово-морські навчання КНР, Росії та Ірану поблизу Оманської затоки в березні 2024 року[40] стали демонстрацією рішучості цих країн діяти спільно проти тиску Заходу, що підтверджує посилення співпраці між Москвою та Тегераном, незважаючи на їхні розбіжності.

Висновки. Таким чином, російсько-іранська співпраця створює значні виклики як регіональній, так і глобальній безпеці, демонструючи багаторівневий вплив.

На рівні регіональної загрози ця співпраця дестабілізує ситуацію на Близькому Сході, підсилюючи іранську ядерну програму, яка провокує напруженість із сусідніми країнами та може запустити нову гонку озброєнь у регіоні. Постачання Росією засобів ППО, авіації та радарів посилює військові можливості Ірану, що загрожує безпеці таких країн, як Ізраїль і Саудівська Аравія. Крім того, спільний досвід обходу міжнародних санкцій відкриває нові шляхи для фінансування нелегітимної діяльності, що підірвало б стабільність у регіоні.

На глобальному рівні співпраця між Москвою і Тегераном сприяє затягуванню війни в Україні через постачання Іраном безпілотників і боєприпасів. Водночас Росія забезпечує Іран новими технологіями, що робить його ядерну програму менш контрольованою і значно розвинутішою. Це підриває міжнародні зусилля з нерозповсюдження ядерної зброї. Співпраця між двома неоавторитарними державами також сприяє зміцненню потенційного альянсу Росія-Китай-Північна Корея, посилюючи напруженість у багатьох регіонах світу, включаючи Індо-Тихоокеанський.

Мотивація двох держав базується на прагненні зміцнити власні позиції перед обличчям міжнародної ізоляції. Для Росії ключовою є підтримка війни проти України, обхід санкцій і пошук нових ринків збуту. Для Ірану співпраця з Росією дає доступ до військових технологій і створює додаткові важелі для просування власних регіональних амбіцій. Однак мотивації цих держав мають суттєві відмінності: Росія використовує Іран як інструмент у своїй глобальній геополітичній стратегії, тоді як Іран зосереджений на розширенні свого впливу на Близькому Сході та захисті власної внутрішньої стабільності.

Окремо слід зазначити, що смерть у травні 2024 року президента Ірану І. Раїсі спричинила певні зміни у внутрішній політиці країни, які можуть відобразитися й на її зовнішньополітичному курсі. Ці обставини відкривають можливість для міжнародної спільноти посилити дипломатичний вплив з метою обмеження співпраці між двома державами, яка становить загрозу для безпеки світу.

Список джерел

1. Андаліцька, І. (2024). Добрі результати: у розвідці оцінили удар по заводу зі збирання «шахедів» у Татарстані. *УНІАН* : *інформаційне агенство.* Режим доступу: https://www.unian.ua/war/ataka-na-tatarstan-v-gur-rozpovili-pro-rezultati-udaru-12594399.html.

2. Богданьок, О. (2024). Reuters: Іран надіслав Росії потужні балістичні ракети класу «земля-земля». Що кажуть у ГУР і ПС ЗСУ. *Суспільне. Новини*. Режим доступу: https://suspilne.media/689786-iran-nadav-rosii-potuzni-balisticni-raketi-klasu-zemla-zemla-reuters/.

3. Гуйван, О. В (2022). Україні загинули 10 іранських інструкторів, які навчали росіян керувати дронами-камікадзе. *Суспільне. Новини*. Режим доступу: https://suspilne.media/300348-v-ukraini-jmovirno-zaginuli-10-iranskih-instruktoriv-aki-navcali-rosian-keruvati-dronami-kamikadze/.

[40] China, Iran, Russia to conduct joint maritime drills. (2024). *Nikkei Asia*. Available from: https://asia.nikkei.com/Politics/Defense/China-Iran-Russia-to-conduct-joint-maritime-drills-March-11-15; Chinese, Russian warships join naval exercise with Iran. (2024). *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/chinese-russian-warships-join-naval-exercise-with-iran.

4. Зеленський на G7: Росія замовила в Ірану 2400 «шахедів», на кордон Білорусі потрібні спостерігачі. (2022). *BBC NEWS Україна*. Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/news-63219025.

5. Моренчук, А.А. (2024). *Безпекові аспекти міжнародних відносин України та Японської Держави в контексті російсько-української війни.* Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії. Луцьк. Режим доступу: https://www.uacademic.info/ua/document/0824U002890.

6. Собенко, Н. (2023). РФ випустила по Україні близько 3800 дронів-камікадзе – Ігнат. *Суспільне. Новини.* Режим доступу: https://suspilne.media/651298-rf-vipustila-po-ukraini-blizko-3800-droniv-kamikadze-ignat/.

7. A plant for the production of Shaheds is being built in Russia, and no one has imposed sanctions yet. (2023). *FrontNews. Ukraine.* Available from: https://frontnews.eu/en/news/details/69451.

8. Albright, D. (2024). How quickly could Iran make nuclear weapons today? Reports. *Institute For Science and International Security*. Available from: https://isis-online.org/isis-reports/detail/how-quickly-could-iran-make-nuclear-weapons-today.

9. Babb, C. (2023). Iran Could Make Fuel for Nuclear Bomb in Less Than 2 Weeks, Milley Says. *Voanews*. Available from: https://www.voanews.com/a/iran-could-make-fuel-for-nuclear-bomb-in-less-than-2-weeks-milley-says-/7019023.html

10. Bennet, D., Ilyushina, M. (2023). Inside the Russian effort to build 6,000 attack drones with Iran's help. *The Washington Post*. Available from: https://www.washingtonpost.com/investigations/2023/08/17/russia-iran-drone-shahed-alabuga/.

11. Byman, D., Pollack, K. M. (2023). The Persian-Russian Connection. *Lawfare*. Available from: https://www.lawfaremedia.org/article/the-persian-russian-connection.

12. China, Iran, Russia to conduct joint maritime drills. (2024). *Nikkei Asia*. Available from: https://asia.nikkei.com/Politics/Defense/China-Iran-Russia-to-conduct-joint-maritime-drills-March-11-15.

13. Chinese, Russian warships join naval exercise with Iran. (2024). *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/chinese-russian-warships-join-naval-exercise-with-iran.

14. Dissecting Iranian drones employed by Russia in Ukraine. Ukraine Field Dispatch. (2022). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/7a394153c87947d8a602c3927609f572.

15. Documenting the domestic Russian variant of the Shahed UAV. Ukraine Field Dispatch. (2023). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/d3be20c31acd4112b0aecece5b2a283c.

16. Eisenstadt Michael. (2004). Russian Arms and Technology Transfers to Iran: Policy Challenges for the United States. *Arms Control Assotiation*. Available from: https://www.armscontrol.org/act/2001-03/iran-nuclear-briefs/russian-arms-technology-transfers-iranpolicy-challenges-united.

17. Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

18. Haynes, D. (2022). Russia flew €140m in cash and captured Western weapons to Iran in return for deadly drones, source claims. *Sky News*. Available from: https://news.sky.com/story/russia-gave-eur140m-and-captured-western-weapons-to-iran-in-return-for-deadly-drones-source-claims-12741742.

19. IAEA Board passes resolution ordering Iran to cooperate with probe (2022). *Middle East Monitor*. Available from: https://www.middleeastmonitor.com/20221117-iaea-board-passes-resolution-ordering-iran-to-cooperate-with-probe/.

20. Lieber, D., Faucon, B., Amon, M. (2023). Russia Supplies Iran With Cyber Weapons as Military Cooperation Grows. *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/russia-supplies-iran-with-cyber-weapons-as-military-cooperation-grows-b14b94cd.

21. Madhani, A. (2024). U.S., G7 allies warn Iran to back off deal to provide Russia ballistic missiles or face new sanctions. *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/us-g-7-allies-warn-iran-to-back-off-deal-to-provide-russia-ballistic-missiles-or-face-new-sanctions.

22. Map of International North South Transport Corridor (INSTC). (2020). *ResearchGate*. Available from: https://www.researchgate.net/figure/Map-of-International-North-South-Transport-Corridor-INSTC_fig3_343796661.

23. Russia / Iran. (2022). *OEC*. Available from: https://oec.world/en/profile/bilateral-country/rus/partner/irn.

24. Russia Invested $2.7 Billion In Iran During Ebrahim Raisi's Term. (2024). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202402065287.

25. Russian VTB Bank Denies Launch In Iran. (2023). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202306128634.

26. Sidhu, A. (2023). Backgrounder: International North-South Transport Corridor (INSTC). *Geopolitical Monitor*. Available from: https://www.geopoliticalmonitor.com/backgrounder-international-north-south-transport-corridor-instc/.

27. Tazmini, G. (2021). Russia and Iran – a strategic alliance or something more? LSE. *The London School of Economics and Political Science*. Available from: https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/politics/russia-and-iran-a-strategic-alliance-or-something-more.

28. The Iran-Russia Military Axis. (2023). *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/iran-russia-ukraine-israel-hamas-vladimir-putin-military-aid-6b9ed2f5.

References

1. Andalitska, I. (2024). Dobri rezultaty: u rozvidtsi otsinyly udar po zavodu zi zbyrannia «shakhediv» u Tatarstani. *UNIAN : informatsiine ahenstvo*. Rezhym dostupu: https://www.unian.ua/war/ataka-na-tatarstan-v-gur-rozpovili-pro-rezultati-udaru-12594399.html.

2. Bohdanok, O. (2024). Reuters: Iran nadislav Rosii potuzhni balistychni rakety klasu «zemlia-zemlia». Shcho kazhut u HUR i PS ZSU. *Suspilne. Novyny*. Rezhym dostupu: https://suspilne.media/689786-iran-nadav-rosii-potuzni-balisticni-raketi-klasu-zemla-zemla-reuters/.

3. Huivan, O. V. (2022). Ukraini zahynuly 10 iranskykh instruktoriv, yaki navchaly rosiian keruvaty dronamy-kamikadze. *Suspilne. Novyny*. Rezhym dostupu: https://suspilne.media/300348-v-ukraini-jmovirno-zaginuli-10-iranskih-instruktoriv-aki-navcali-rosian-keruvati-dronami-kamikadze/.

4. Zelenskyi na G7: Rosiia zamovyla v Iranu 2400 «shakhediv», na kordon Bilorusi potribni sposterihachi. (2022). *VVS NEWS Ukraina*. Rezhym dostupu: https://www.bbc.com/ukrainian/news-63219025.

5. Morenchuk, A.A. (2024). *Bezpekovi aspekty mizhnarodnykh vidnosyn Ukrainy ta Yaponskoi Derzhavy v konteksti rosiisko-ukrainskoi viiny*. Dysertatsiia na zdobuttia stupenia doktora filosofii. Lutsk. Rezhym dostupu: https://www.uacademic.info/ua/document/0824U002890.

6. Sobenko, N. (2023). RF vypustyla po Ukraini blyzko 3800 droniv-kamikadze – Ihnat. *Suspilne. Novyny*. Rezhym dostupu: https://suspilne.media/651298-rf-vipustila-po-ukraini-blizko-3800-droniv-kamikadze-ignat/.

7. A plant for the production of Shaheds is being built in Russia, and no one has imposed sanctions yet. (2023). *FrontNews. Ukraine*. Available from: https://frontnews.eu/en/news/details/69451.

8. Albright, D. (2024). How quickly could Iran make nuclear weapons today? Reports. *Institute For Science and International Security*. Available from: https://isis-online.org/isis-reports/detail/how-quickly-could-iran-make-nuclear-weapons-today.

9. Babb, C. (2023). Iran Could Make Fuel for Nuclear Bomb in Less Than 2 Weeks, Milley Says. *Voanews*. Available from: https://www.voanews.com/a/iran-could-make-fuel-for-nuclear-bomb-in-less-than-2-weeks-milley-says-/7019023.html

10. Bennet, D., Ilyushina, M. (2023). Inside the Russian effort to build 6,000 attack drones with Iran's help. *The Washington Post*. Available from: https://www.washingtonpost.com/investigations/2023/08/17/russia-iran-drone-shahed-alabuga/.

11. Byman, D., Pollack, K. M. (2023). The Persian-Russian Connection. *Lawfare*. Available from: https://www.lawfaremedia.org/article/the-persian-russian-connection.

12. China, Iran, Russia to conduct joint maritime drills. March 11–15. (2024). *Nikkei Asia*. Available from: https://asia.nikkei.com/Politics/Defense/China-Iran-Russia-to-conduct-joint-maritime-drills-March-11-15.

13. Chinese, Russian warships join naval exercise with Iran. (2024). *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/chinese-russian-warships-join-naval-exercise-with-iran.

14. Dissecting Iranian drones employed by Russia in Ukraine. Ukraine Field Dispatch, November 2022. (2022). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/7a394153c87947d8a602c3927609f572.

15. Documenting the domestic Russian variant of the Shahed UAV. Ukraine Field Dispatch, August 2023. (2023). *Conflict Armament Research*. Available from: https://storymaps.arcgis.com/stories/d3be20c31acd4112b0aecece5b2a283c.

16. Eisenstadt Michael. (2004). Russian Arms and Technology Transfers to Iran:Policy Challenges for the United States. *Arms Control Assotiation*. Available from: https://www.armscontrol.org/act/2001-03/iran-nuclear-briefs/russian-arms-technology-transfers-iranpolicy-challenges-united.

17. Geranmayeh, E., Grajewski, N. (2023). Alone together: How the war in Ukraine shapes the Russian-Iranian relationship. *European Council On Foreign Relations ecfr.eu*. Available from: https://ecfr.eu/publication/alone-together-how-the-war-in-ukraine-shapes-the-russian-iranian-relationship/.

18. Haynes, D. (2022). Russia flew €140m in cash and captured Western weapons to Iran in return for deadly drones, source claims. *Sky News*. Available from: https://news.sky.com/story/russia-gave-eur140m-and-captured-western-weapons-to-iran-in-return-for-deadly-drones-source-claims-12741742.

19. IAEA Board passes resolution ordering Iran to cooperate with probe (2022). *Middle East Monitor*. Available from: https://www.middleeastmonitor.com/20221117-iaea-board-passes-resolution-ordering-iran-to-cooperate-with-probe/.

20. Lieber, D., Faucon, B., Amon, M. (2023). Russia Supplies Iran With Cyber Weapons as Military Cooperation Grows. *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/russia-supplies-iran-with-cyber-weapons-as-military-cooperation-grows-b14b94cd.

21. Madhani, A. (2024). U.S., G7 allies warn Iran to back off deal to provide Russia ballistic missiles or face new sanctions. *Japan Today*. Available from: https://japantoday.com/category/world/us-g-7-allies-warn-iran-to-back-off-deal-to-provide-russia-ballistic-missiles-or-face-new-sanctions.

22. Map of International North South Transport Corridor (INSTC). (2020). *ResearchGate*. Available from: https://www.researchgate.net/figure/Map-of-International-North-South-Transport-Corridor-INSTC_fig3_343796661.

23. Russia / Iran. (2022). *OEC*. Available from: https://oec.world/en/profile/bilateral-country/rus/partner/irn.

24. Russia Invested $2.7 Billion In Iran During Ebrahim Raisi's Term. (2024). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202402065287.

25. Russian VTB Bank Denies Launch In Iran. (2023). *Iran International*. Available from: https://www.iranintl.com/en/202306128634.

26. Sidhu, A. (2023). Backgrounder: International North-South Transport Corridor (INSTC). *Geopolitical Monitor*. Available from: https://www.geopoliticalmonitor.com/backgrounder-international-north-south-transport-corridor-instc/.

27. Tazmini, G. (2021). Russia and Iran – a strategic alliance or something more? LSE. *The London School of Economics and Political Science*. Available from: https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/politics/russia-and-iran-a-strategic-alliance-or-something-more.

28. The Iran-Russia Military Axis. (2023). *The Wall Street Journal*. Available from: https://www.wsj.com/articles/iran-russia-ukraine-israel-hamas-vladimir-putin-military-aid-6b9ed2f5.